

Nr 1537

**av herr Granstedt m. fl.
om begränsning av importen av proteinrika livsmedel.**

Trots mycket goda betingelser för livsmedelsproduktion i förhållande till folkmängdens storlek har Sverige ett betydande importöverskott när det gäller livsmedel. Importen är ungefär en och en halv gång så stor som exporten. Till mycket stor del utgöres detta importöverskott av animalieprodukter och proteinrika vegetabilier, som begagnas för köttproduktion och margarintillverkning.

Under 1960-talet växte den andel av vår proteinförsörjning som täcktes av import betydligt, och trenden har knappast minskat under 1970-talet. I början av 1960-talet täcktes ca en sjundedel av vår proteinförsörjning av import, medan importens relativa andel i början av 1970-talet var ungefär en femtedel.

I ett globalt perspektiv utgör proteinbristen ett av de allra största försörjningsproblemen. Den genomsnittliga proteinkonsumtionen i de rika västländerna är ungefär dubbelt så stor som den är i de fattiga länderna i Afrika, Asien och Latinamerika. Konsumtionen av animalisk protein är ungefär fyra gånger större i de rika länderna än i de fattiga. Bakom dessa siffror döljer sig dessutom mycket stora variationer mellan enskilda länder i de olika grupperna och mellan olika folkgrupper i framför allt de fattiga länderna.

Dessa stora skillnader beror inte enbart på skillnader i proteinproduktionen. Många fattiga länder är tvärtom förhållandevis stora proteinproducenter. Peru är t. ex. världens största exportör av fiskprotein. I många andra u-länder finns betydande odlingar av proteinrika baljväxter. Till mycket stor del går dock detta protein på export till rika länder, där det huvudsakligen begagnas som djurfoder. Genom att fisk- och växtproteinet utnyttjas för köttproduktion bortfaller mellan 2/3 och 4/5 av proteinvärdet.

En viktig orsak till proteinbristen i världen är således att en så stor del av den samlade proteinproduktionen går åt för att klara den rika världens köttkonsumtion. Samtidigt har köttkonsumtionen i bl. a. Sverige nått en sådan omfattning att den framstår som en fara för folkhälsan.

Med hänsyn till de växande problemen för världens livsmedelsförsörjning måste det vara en svensk malsättning att upphöra med all nettoimport av protein. Möjligheter finns att inrikta den svenska produktionen så att huvuddelen av proteinimporten kan ersättas. På sikt finns det också skäl att ifrågasätta om inte en minskning av den svenska köttkonsumtionen bör eftersträvas, såväl med hänsyn till de globala försörjningsproblemen som

med hänsyn till folkhälsan. Subventioneringen av kött, framför allt griskött, bör prövas noga från denna synpunkt.

En minskning av den svenska proteinimporten kan åstadkommas med hjälp av tullar och andra former av importrestriktioner och med stimulansåtgärder i syfte att åstadkomma nödvändiga förändringar inom svensk jordbruksproduktion. Självfallet måste sådana åtgärder införas successivt, så att inte besvärande omställningsproblem uppstår. Det är också viktigt att, i den mån vår handel med u-länder beröres, det valutabortfall för exportlandet som kan bli följden kompenseras antingen genom annan import eller genom stödåtgärder inom ramen för den svenska biståndspolitiken. Sverige bör genom handels- och biståndspolitiska insatser hjälpa de ifrågavarande länderna att ersätta sin proteinexport med export av framför allt industriellt bearbetade produkter.

Med stöd av ovanstående hemställer undertecknade

att riksdagen beslutar att i skrivelse till regeringen hemställa om åtgärder för att minska den svenska proteinimporten i enlighet med vad i motionen anföres.

Stockholm den 21 januari 1975

PÄR GRANSTEDT (c)

ANNA ELIASSON (c)

OLOF JOHANSSON (c)

i Stockholm

KARIN ANDERSSON (c)

GÖSTA ANDERSSON (c)

i Nybro